

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مهارت های معلمی : فصل اول

محسن قرائتی

www.konkursara.com

فصل اول : ارزش و امتیازات کار معلمی

معلمی شغل نیست؛ عبادت است

۱

معلمی یک انتخاب صحیح است

۲

معلمی در نگاه معصومین جایگاه رفیع دارد

۳

تربیت کار خدا است

۴

معلم کار پنج گروه از مهندسان را می کند

۵

معلم با گران ترین گوهر هستی سر و کار دارد

۶

فصل اول : ارزش و امتیازات کار معلمی

کار روی فکر افراد، ماندگار است

۷

کلاس داری را ساده نگیریم

۸

معلم ربّانی، هادی و ناجی بشر است

۹

کار خود را مقدس بدانیم

۱۰

تعلیم و تربیت باعث حیات معنوی مخاطب می شود

۱۱

ارزش علم بیش از هر چیزی است

۱۲

معلمی شغل نیست ؛ عبادت است

۱

معلمی ، شغل خدا و جبرائیل است :

الرحمن علم القرآن

معلمی، انتقال علم و تجربه، انقاز
غریق و کلید عزت ، بصیرت و
مصونیت است.

معلمی یک کار مقدس محسوب می شود
زیرا عبادتی چند منظوره است

تقلیل مفهوم معلمی به یک شغل
ساده، کوتاه بینی است .

معلم واژه ای است که بار معنایی
خاصی دارد این واژه همانند برخی
از واژ ههای مقدس، حامل معانی
بلندی است

کار پیامبران ، تعلیم
کتاب و حکمت و تزکیه بوده است :

وَيَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ

معلمی یک انتخاب صحیح است

معلم روی انسان ها کار می کند

اگر مهندسان و صنعتگران روی
جمادات کار می کنند

معلم با روح و قلب و جان انسان سروکار دارد

اگر پزشک روی جسم انسانها کار می کند

معلم مشغول توزیع علم است

اگر تاجر مشغول توزیع کالا است

اثری که استاد و معلم بر شاگرد می گذارد گاهی تا قیامت ادامه پیدا میکند

اگر ساخته های انسانی تا مدت
کمی منشا اثر هستند

به فراخور شغلی که جای شغل
معلمی انتخاب می شود خسارت
وجود دارد و این خسارت ،
مراتبی دارد؛ چراکه خسارت
دارای مراحل و تفاوتی است

تعلیم و تربیت مبارک ترین
کاری است که خداوند آن را
بر دوش انبیا و اوصیا قرار داده
است .

هر انسانی یک شغل را
انتخاب می کند؛ ولی مهم
آن است که در آن شاغل با
چه چیزهایی سروکار دارد
و تأثیر کارش تا کجاست

معلمی در نگاه معصومین جایگاه رفیع دارد

در فرهنگ اسلامی از رهبر آسمانی با تعبیراتی چون معلم، مربی یا پدر یاد شده است.

رسول خدا: بالاترین صدقات آن است که انسان چیزی را یاد بگیرد و به دیگران بیاموزد.

رسول خدا (ص): راهنمایی کننده به راه خیر، مانند انجام دهنده آن است.

امام باقر (ع): تمام جنبندگان زمین و ماهیان دریا و هر موجودات کوچک و بزرگی که در زمین و آسمان خداست، برای تعلیم دهنده امور نیک استغفار میکنند

امام حسین به معلم فرزندش صد دینار هدیه داد و در پاسخ به اعتراض مردم فرمود:
این مبلغ، در قبال تعلیمات او چه ارزشی دارد

ارزش هدیه مادی به
پای ارزش تعلیم
قرآن نمی رسد

تربیت کار خدا است

ابزار های خداوند متعال در مسیر تربیت مردم

وعده و
تهدید

هنر و
اخلاق

بیان الگوهای
مثبت
و منفی

تاریخ و
داستان

مثال و
تشبیه

احساس و
عاطفه

منطق و
برهان

معلم، تنها علم خود را
منتقل نمیکند؛ بلکه
میتواند همه کمالات را با
رفتار و گفتار و اخلاق
خود به دیگران منتقل کند

در قرآن کریم
بعد از نام مبارک **الله**،
بیشترین نامی که برای
خدا به کار رفته **رب**
است.

اتصال معلم و استاد و مربی به خداوند متعال، نقش مهمی در
انجام مسئولیت آنها یعنی **ارشاد** و **هدایت** مردم است

ربوبیت زمانی کامل است که بر
اساس موارد زیر باشد که خداوند
همه را دارد

آن زمان که شاگرد به یأس
گرایش پیدا می کند، روح
امید را در او
بدمد و آن هنگام که شاگرد
به غرور گرایش پیدا میکند،
او را هشدار دهد

حکمت

علم

رحمت

مصلحت

از عالم دینی به
عالم ربانی
تعبیر می شود

1
عالم ربانی عالمی است
که سر و کارش با خداست

2
عالم ربانی عالمی است در
راه خدا و برای خدا و با
اسلوب و اخلاق
خداپسندانه تعلیم میدهد

3
عالم ربانی عالمی است که
از خداوند متعال صفت
ربوبیت را میگیرد و به
دیگران منتقل میکند

معلم کار پنج گروه از مهندسان را می کند

یک معلم باید به تنهایی، کار این پنج گروه را روی انسانها انجام دهد

استعدادهای شاگردش را کشف کند

شاگرد را از انحراف هایی که به آن گرفتار شده است، خارج کند

با اخلاق و رفتار و محبت، شاگرد را به درس علاقه مند کند

با تدریس و تعلیم و تربیت، شاگرد را بسازد

با سعه صدر، تربیت شدگان را به هم متصل کند و جامعه را تشکیل دهد.

بنابراین، معلم یک تنه باید کار پنج گروه مهندس را انجام دهد؛
آن هم نه بر روی جمادات، بلکه بر روی **انسان** که صاحب روح است.

ماشینی که سوارش میشویم، نتیجه کار
پنج گروه از مهندسان است

مهندسان مسئول استخراج مواد

مهندسان مسئول کشف معدن

مهندسان قطعه سازی و طراحی

مهندسان مسئول ذوب مواد

مهندسان مسئول مونتاژ قطعات

معلم با گران ترین گوهر هستی سر و کار دارد

موجودات هستی به چهار دسته تقسیم می شوند:

- استاد و معلم روی نسل نو کار میکنند
- کار معلم و استاد و مربی، پرورش انسان هاست
- معلم نمیگذارد که گوهر انسانیت، نابود و مغفول شود

اگر انسان درست تربیت شود، از فرشته برتر میشود و اگر منحرف گردد، از هر حیوانی پست تر خواهد شد.

دلیل انحراف

أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

عده ای از خدا غافل اند	نَسُوا اللَّهَ
عده ای از قیامت غافل اند	نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ
عده ای از وظیفه خود غافل اند	كَذَلِكَ أَنْتَ آيَاتُنَا فَنَسِيهَا
عده ای از محرومان غافل اند	وَلَمْ نَكُ نَطْعِمِ الْمَسْكِينِ
عده ای از توانمندی های خود غافل اند و نمیدانند که چه موجودی هستند.	
عده ای از خدا غافل اند و عمر خود را صرف کارهای لغو میکنند	

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

انواع غفلت

کار روی فکر افراد، ماندگار است

یکی از نشانه های برتری اعمال، ماندگاری آثار آن است

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
(آن کلمه یعنی: توحید)

پاسخ خداوند
به حضرت
ابراهیم

وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ

درخواست
حضرت ابراهیم
از خداوند

سَيِّدِينَ

كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ

ایمان به تنهایی کافی نیست، بلکه هدایت الهی باید تداوم داشته باشد

فریاد توحید در تاریخ میماند؛ گرچه مردم زمان به آن گوش نکنند

معلم باید بداند که ماندگارترین کار، تعلیم و تربیت است؛
آن هم بر روی نسل جوان که تأثیرپذیری و ماندگاری آن بیشتر است

برخی از افراد، کلاس داری را یک کار عادی تلقی می کنند ، به ویژه اگر مخاطبان از سنین پایین تر باشند؛

در حالی که هم کلاس داری مهم است و هم مخاطبانی که از نسل نو هستند .

در کلاس، آینده یک انسان رقم میخورد. کلاس میتواند افراد را از پرتگاه های جهالات دور کند و مسیر زندگی یک فرد و نقشه راه او را تغییر دهد

مدرسه و دانشگاه، کارخانه انسان سازی است و کلاس داری، به ویژه اگر نسل نو مخاطب آن باشد، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است

معلم ربّانی، هادی و ناجی بشر است

یکی از شاخصه ها و اهداف بزرگ حضرت موسی

نجات بنی اسرائیل
از فرعون

أَنْ أُرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ

نشانه فقیه

أَنْقَذَهُمْ مِنْ أَعْدَائِهِمْ

وظایف انبیاء
(رهاسازی افکار جامعه از غل و زنجیر)

وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ

علم حقیقی، نگاه انسان را توحیدی میکند.

ثمره علم شناخت خداوند است

ثَمَرَةُ الْعِلْمِ مَعْرِفَةُ اللَّهِ

ثمره علم بندگی خداست

ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعِبَادَةُ

اگر کسی علم واقعی داشته باشد، در تشخیص دنیا و آخرت اشتباه نمیکند.

داستان قارون

وَيَلْكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ

هنر معلم در آموزش مسائل علمی با نگاه توحیدی و تربیتی است

ثمره چنین آموزش و تعلیمی، شکوفایی علم،
حلم، حیات قلب، استقامت، معرفت، انسانیت در
متعلمین خواهد بود

جدا شدن علم ← از دین

جدا شدن اقرأ ← از باسبم ربک

جدا شدن يعلمهم ← از یزکیهم

جدا شدن مادیات ← از معنویات

مشکل امروز
جوامع بشری

کار خود را مقدس بدانیم

علم را مقدس بدانیم

خداوند هم به قلم قسم خورده است

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ

اسلام برای آموزش هیچ محدودیتی قائل نیست

داستان عزیز

خداوند با بیان داستان عزیز ثابت میکند که برای فراگیری یک نکته، مرگ صد ساله هم ارزشمند است.

اطلبوا العلم من المهد إلى اللحد

نه محدودیت زمانی

لَوْ كَانَ الْعِلْمُ مَنْوُطًا بِالْثَرِيَّا لَتَنَاوَلَهُ رِجَالٌ مِّنْ قَارِسٍ

نه محدودیت مکانی

اطلبوا العلم ولو بالصين

نه محدودیت جغرافیایی

فَلَوْلَا نَفَرٌ مِّنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ

نه محدودیت مقداری

لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطُبُّوهُ وَ لَوْ بِسَفْكِ الْمُهْجِ وَ حَوْضِ اللَّجَجِ

نه محدودیت جانی

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَهُ أَخِيهِ

نه محدودیت انسانی

آموزش خواندن و نوشتن به ده نفر از مسلمان: بهای آزادی از اسارت

نه محدودیت مکتبی

تعلیم و تربیت باعث حیات معنوی مخاطب می شود

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ

مقصود از حیاتی که با دعوت انبیا فراهم می آید، حیات حیوانی نیست .
چون این نوع حیات بدون دعوت انبیا نیز وجود دارد؛

۱ حیات گیاهی

۲ حیات حیوانی

۳ حیات فکری

۴ حیات ابدی

انواع حیات

بلکه مقصود، حیات فکری، عقلی، معنوی، اخلاقی، اجتماعی و در یک کلام، حیات
انسان در تمام زمینه هاست

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتَبَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً

اطاعت از فرامین خدا و پیامبر، رمز
رسیدن به زندگی پاک و طیب است

دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ

حیات انسان، در ایمان و عمل صالح است

در این صورت، کار معلم، کار انبیا خواهد بود؛
وگرنه انتقال علم بدون تزکیه، مثل جدا شدن سوزن از نخ است که به جای دوزندگی، سوراخ میکند و صدمه میزند.

اگر استاد رسالت خود را رسالتی الهی،
نبوی و علوی بداند و اتصال خود را با
خدا و اولیای خدا مستحکم کند، واجد
نفس مسیحایی میشود

ارزش علم بیش از هر چیزی است

خداوند آنجا که سخن از (آفرینش) انسان است

خود را (کریم) معرفی می کند.

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ
الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ

خداوند آنجا که سخن از (علم و فرهنگ) است

صفت (اکرم) را به کار می برد

اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

در سوره الرحمن ابتدا به (تعلیم) قرآن اشاره میکند

سپس (آفرینش) انسان اشاره می کند

الرَّحْمَنُ - عِلْمَ الْقُرْآن - خَلَقَ الْإِنْسَانَ

دوم آفرینش:
خَلَقَ الْإِنْسَانَ

اول هدایت:
عِلْمَ الْقُرْآن

این تعابیر، بیانگر ارزش علم و معلم و تعلیم است
نشان میدهد که علم و فرهنگ بالاترین ارزش را دارد.